

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

unesco.se

Svenska Uneskorådet
Swedish National
Commission for UNESCO

Svenska Uneskorådets Verksamhetsberättelse 2020

Inledning

Unesco har under 2020 fortsatt vara en viktig arena för internationellt samarbete, kontaktbyggande och genomförande av svenska utrikespolitiska prioriteringar. Svenska Unescorådet har under året lagt mycket tid på att påverka inriktningen av Unescos nästa åttaåriga strategi (MTS) utifrån prioriteringarna i Sveriges strategi för samarbetet i Unesco. Också strategin för Unescorådets verksamhet i Sverige har fortsatt ha stor betydelse för inriktningen av och prioriteringen för arbetet. Halvtidsuppföljningar gjordes på båda strategierna.

Unescorådet har också gjort en särskild satsning för att tydliggöra och konkretisera Unescos relevans för genomförandet av Agenda 2030, till exempel i arbetet med Unescos åttaåriga strategi, den kommande strategin för Sveriges samarbete med Unesco och de nationella riktlinjerna för geoparker.

Unescorådet har under året etablerat nya och upprätthållit existerande samarbeten i Sverige med ett stort antal myndigheter, experter och civilsamhällesorganisationer med Unesco-kopplingar.

Sverige har under 2020 fortsatt att vara en av Unescos största givare av frivilliga bidrag. Unescorådet har under 2020 handlagt inbetalningen av Sveriges medlemsavgifter till Unesco, som 2020 uppgått till ungefär 30 MSEK. Sverige har även, genom Unescorådet, bidragit extrabudgetärt till två av Unescos kulturkonventioner med sammanlagt 900 000 SEK.

Verksamheten har, både nationellt och globalt, påverkats av pandemin. En stor del av de planerade aktiviteterna har dock kunnat genomföras digitalt eller i mindre skala.

Mats Djurberg lämnade tjänsten som generalsekreterare för Unescorådet i mars och efterträddes i augusti av Anna-Karin Johansson. Mikael Schultz efterträdde Ulrika Ferenius som utbildningsråd vid delegationen i Paris.

Svenska Unescorådets verksamhet under 2020

Svenska Unescorådet är enligt sitt uppdrag (se *bilaga*) Sveriges nationalkommission till Unesco. I uppdraget ingår att bidra till att genomföra Sveriges strategi för samarbete med Unesco. Detta har gjorts genom ett stort antal insatser och aktiviteter inom

områdena utbildning, vetenskap, kultur och kommunikation, vilket redovisas nedan.

Utbildning

Unescos arbete inom utbildningsområdet har präglats starkt av hanteringen av den globala utbildningskris som följt coronapandemin. Unescos data visar att nästan 1.6 miljarder elever och studenter i över 190 länder under kortare eller längre perioder påverkats av skolstängningar till följd av pandemin, det motsvarar 94% av världens studentpopulation. Pandemin har inneburit att existerande problem förvärrats, men även att tillgång till distansutbildning och digitala lösningar kan avgöra tillgången till utbildning. Två av tre barn saknar tillgång till internet i hemmet.

Sveriges icke-öronmärkta stöd via Sida till Unescos utbildningssektor har bidragit till att Unesco snabbt har kunnat ställa om verksamheten. Unesco har under året tillgängliggjort statistik och analyser av hur skolstängningar påverkat världens barn och unga. Under oktober samlade Unesco 100 ministrar till ett globalt utbildningsmöte med anledning av pandemin.

I juni öppnades möjligheten att ratificera Unescos nya konvention om erkännande av högre utbildning. Konventionen är det första globala instrumentet som slår fast att individer har rätt att få sina kvalifikationer prövade i syfte att söka till studier på högskolenivå, och att beslut om erkännande ska baseras på en rättvis process. Norge blev det första landet att ratificera konventionen. Unescorådet följer processen såväl nationellt som globalt.

Unesco har beslutat att använda den periodiska rapporteringen för 1974 års rekommendation om internationell förståelse för att samla in data till indikator 4.7.1 inom Agenda 2030, som ska mäta hur bland annat utbildning för hållbar utveckling och mänskliga rättigheter är integrerat i länders utbildningssystem. Detta är första gången som data samlas in för delmål 4.7 på global nivå. Unescorådet har tillsammans med Utbildningsdepartementet deltagit i arbetet med att ta fram underlag till Sveriges periodiska rapportering och i att genomföra en dialog med aktörer inom utbildning för hållbar utveckling.

Unescorådet har följt Unescos arbete med organisationens nya ramverk för utbildning för hållbar utveckling, *ESD for 2030*, som

antogs vid generalkonferensens 2019. Unescorådet har löpande informerat svenska nyckelaktörer om ramverket, gjort en sammanfattning av detta på svenska, och arbetat för att säkra ett svenskt högnivådeltagande vid den globala lanseringskonferensen av ramverket våren 2021. Unescorådet har även aktivt drivit att Unescos arbete med ESD ska integreras i organisationens bredare Agenda 2030-arbete.

Vetenskap

Geoparker har varit ett fokus under året. Det nationella arbetet har hittills utförts av kommittén för geovetenskapsprogrammet, som ansvarar för hantering av frågor inom Unescos globala geologiarbete. Den har nu ersatts av kommittén för internationell geovetenskap och globala geoparker som även har en rådgivande roll i ärenden som rör globala geoparker.

Unescorådet har under året haft en tät kontakt med Sveriges geologiska undersökning (SGU) för att fastställa programmets utveckling framöver. Ansökningsprocessen för den första svenska kandidaten till att bli en global geopark, Platåbergens Geopark, har försenats på grund av coronapandemin.

Arbetet med Unescos Biosfärprogram MAB (*Man and the Biosphere Programme*) har under året fortsatt, såväl i Sverige som i den globala styrelsen där Sverige representeras av den nationella koordinatören för biosfärprogrammet Sverige. Vombsjösjöns godkändes under hösten som en kandidat till att bli ett biosfärområde av den nationella programkommittén och väntas skicka in sin ansökan till Unesco inom ett par år. Unescorådet har även skickat in biosfärområdet Vänerskärsgården och Kinnekulles 10-årsutvärdering till biosfärprogrammets sekretariat i Paris.

Unescorådet har utifrån relevanta rekommendationer drivit frågan om fri forskning samt yttrandefrihet för forskare. I oktober arrangerade Riksdagens forskningsnätverk RIFO tillsammans med Sveriges Unga Akademi ett riksdagsseminarium på temat akademisk frihet, under vilket Unescorådet deltog och lyfte Unescos rekommendation om forskning och forskare (2017) som ett viktigt verktyg. Unescorådet samordnade även beredningen av Sveriges svar på Unescos konsultation inför en ny rekommendation om öppen vetenskap. Sveriges svar, som innefattade en rad förbättringsförslag, skickades in av Utbildningsdepartementet till Unesco i december 2020.

Unescorådet har under året bistått Utbildningsdepartementet i arbetet med ett nytt avtal mellan Unesco, Sveriges regering och *Stockholm International Water Institute* (SIWI) för Unescos kategori 2-center i Stockholm; *International Centre for Water Cooperation* (ICWC). De tre parterna har kommit överens om avtalets utformning och beslut om förlängning av centret i ytterligare sex år fattades vid Unescos styrelsemöte i december 2020.

Kultur

Svenska Unescorådet har fortsatt samarbetet med Riksantikvarieämbetet och Naturvårdsverket kring implementeringen av den nationella världsarvsstrategin som antogs 2019. Under 2020 har fokus legat på bland annat kommunikation då arbetet med att ta fram en nationell kommunikationsstrategi för världsarven inleddes.

Förberedelser inför kandidaturer till två av Unescos kulturkommittéer - världsarv och immateriellt kulturarv - har varit viktiga frågor under året. Sverige valdes, som första nordiska land, in i kommittén för Unescos konvention om tryggnad av det immateriella kulturarvet för perioden 2020–2024. Kandidaturen till världsarvskommittén drogs tillbaka.

I mars 2020 nominerade Sverige, tillsammans med de övriga nordiska länderna, traditionen att bygga båtar enligt klinkmetoden till Unescos lista över representativa immateriella kulturarv.

Göteborg har skickat in en intresseanmälan för att bli medlem i Unescos nätverk för kreativa städer inom litteratur. Det är den första intresseanmälan som inkommit sedan de nya ansökningsrutinerna, som stärker och förtydligar Unescorådets roll, infördes.

Unescorådet organiserade ett digitalt seminarium med fokus på konstnärers ställning tillsammans med Kulturrådet, Konstnärernas Riksorganisation (KRO) och den internationella organisationen Freemuse på världsdagen för konst den 15 april.

Kommunikation och information

Frågan om artificiell intelligens (AI) har fått ökad synlighet i Unesco, som nu arbetar fram en rekommendation om AI och etik. Unescorådet har spridit information om Unescos konsultationer kring utkast till rekommendation till flera aktörer i Sverige.

Sveriges ambassadör till Unesco, Anna Brandt, har under året varit ordförande i Unescos kommitté för det internationella programmet för medieutveckling (IPDC), vilket har utgjort en viktig plattform för att driva svenska prioriteringar som yttrandefrihet och journalisters säkerhet. Unescorådet har bistått den permanenta delegationen i Paris samt Kulturdepartementet i arbetet inom IPDC.

Unescorådet har under året arbetat för att stärka världsmminnesprogrammet genom ett nära samarbete med Riksarkivet som har det övergripande ansvaret för programmet i Sverige. Fokus har varit att etablera goda administrativa rutiner och starkare relationer med de svenska världsmminnesinstitutionerna.

Råd och underlag till regeringen

Svenska Unescorådet ska enligt direktivet *”bistå regeringen med råd, underlag, förslag och yttranden i frågor som rör Unescos verksamhet och Sveriges deltagande i denna verksamhet”*.

Unescorådet var remissinstans vid flera tillfällen under året, vilket bland annat har innefattat frågor som konsekvensanalys av byggprojekt i anslutning till världsarv.

Utöver detta har Unescorådet bidragit med underlag och information inom en rad olika områden:

- Bistått UD med att sammanställa Sveriges rapportering av den tredje fasen (2015 - 2019) av FN:s världsprogram för utbildning om mänskliga rättigheter.
- Förnyandet av avtalet mellan Unesco, Sveriges regering och SIWI för Unescos kategori 2-center i ICWC.

- Kommittémötet för Unescos konvention från 2003 om tryggheten av det immateriella kulturarvet.
- Peter Erikssons anförande vid Den Globala Skolans och Sidas årliga lärarseminarium *Skolan möter världen*.
- Unescos *Global Education Meeting 2020*, inklusive underlag till Anna Ekströms högnivåanförande.
- Byråmöte och styrelsemöte inom Unescos internationella program för medietveckling samt underlag inför ambassadör Anna Brandts arbete som ordförande för kommittén för det programmet.
- Komité-mötet för 1970 års konvention.
- Unescos konsultation för medlemsstater inför nästa åttåriga strategi och fyraåriga program och budget.
- Globala biosfärprogrammets styrelsemöte (MAB ICC).
- Sveriges paneldeltagande vid lansering av implementeringsplan till ramverket *ESD for 2030*.
- Sidas medverkan under globala veckan för medie-och informationskunnighet.
- Demokrati- och kulturminister Amanda Linds medverkan vid Unescos digitala kulturministermöte samt vid Unescorådets seminarium på världsdagen för konst.

Information om Unesco

Svenska Unescorådet ska enligt direktivet *”informera, sprida kännedom om och skapa intresse i Sverige för Unescos verksamhet”*.

Unescorådet har fortsatt att hålla en hög profil genom ett mycket aktivt kommunikationsarbete, inklusive genom föreläsningar, sociala medier, debattartiklar och medverkan i media.

Under året sågs ett stort intresse för hur coronapandemin kommer att påverka Unescos arbetsområden, främst utbildning och multilateralism. Information har därför spridits om hur Unesco möter krisen, bland annat genom tematiska artiklar på hemsidan.

I samband med att FN fyllde 75 år i oktober gjorde FN-organisationerna i Sverige en gemensam satsning på att kommunicera vikten av multilateralt arbete. Unescorådet ingick i en liten arbetsgrupp som ansvarade för att projektleda arbetet.

Resultatet blev fyra korta filmer för sociala medier där olika FN-svenskar berättar hur FN bidrar till att lösa globala utmaningar och lyfte viktiga framgångar som FN åstadkommit under de senaste 75 åren. Filmerna delades bland annat av Utrikesdepartementet, samt visades på stor skärm i Kungsträdgården av FN-förbundet i Stockholm i samband med 75-års firandet. I samband med FN-dagen erbjöd Unescorådet också lokal media möjligheten att intervjua Unesco-svenskar vilket resulterade i att Västerbottenskuriren intervjuade Karin Sjöstedt, som arbetar med sexualundervisning och jämställdhet på Unescos kontor i Dakar.

Unesco har också fyllt 75 år, den 16 november. Detta uppmärksammades på flera sätt. Anna-Karin Johansson medverkade i Omvärldens podcast där hon bland annat pratade om Unescos roll i genomförandet av Agenda 2030. Unescorådet tog också fram en serie med bilder för sociala medier som bland annat publicerades av delegationen i Paris, Miljödepartementet och Utbildningsdepartementet samt publicerade en intervju med FN-svensken Ellen Lekka på hemsidan.

Journalisters säkerhet har också varit en prioriterad fråga. Unescorådet sprider Unescos pressmeddelanden om mördade journalister till de som arbetar med frågorna inom Regeringskansliet, vid berörda representationer och delegationer,

till Sveriges ambassader i det land där en journalist blivit mördad samt på sociala medier. Unescorådet medverkar också till att Unescos informations-kit vid pressfrihetsdagen och internationella dagen mot straffrihet för brott mot journalister sprids till Sveriges ambassader.

Antalet följare på sociala medier har fortsatt växa och var nästan 8 000 vid årsskiftet 2020–2021. En teknisk översyn gjorde av websidan, som bland annat flyttades till en säker server (<https>). Websidan har kontinuerligt uppdaterats och utvecklats under året med ett flertal artiklar och intervjuer om Unesco-relaterade ämnen. Unescorådets nyhetsbrev har skickats ut tio gånger, till nästan 2000 prenumeranter.

Svenska Unescorådet i media

Svenska Unescorådet publicerade ett flertal debattartiklar och inlägg under året. Detta skedde ofta i samarbete med andra organisationer, till exempel Plan Sverige och de FN-relaterade organisationerna i Sverige. Artiklarna publicerades i flera olika medier inklusive fackpress och nationella tidningar.

Flera medier, inklusive Sveriges Radio, har intervjuat Unescorådets personal, främst gällande kulturarv och utbildning.

Utöver detta publicerades ett flertal pressmeddelanden under året, inklusive i samband med publiceringen av Unescos tre delrapporter från *World Trends in Freedom of Expression and Media Development*, Mats Djurbergs avgång samt Anna-Karin Johanssons tillträde som generalsekreterare. Pressmeddelandena återpublicerades i en rad olika tidningar, inklusive Aftonbladet, lokalpress samt branschtidningar som Medievärlden.

Unescorådet har också översatt en artikel, som publicerades i tidningen *Omvärlden*, skriven av Unescos chef för utbildning och Plan International om hur coronapandemin påverkar jämställdhet, främst vad gäller flickors utbildning. Artikeln fick stor spridning på sociala medier.

Unescorådet har också lagt vikt vid att uppmärksamma media på vissa felaktigheter gällande rapportering av Unesco-relaterade frågor, framför allt vad gäller immateriellt kulturarv. Detta har bland annat resulterat i att ett kulturprogram på P1, Nordegren och Epstein, bjöd in biträdande generalsekreterare Karin Stenson att medverka i programmet.

Dåvarande generalsekreterare Mats Djurberg samt nuvarande generalsekreterare Anna-Karin Johansson har uttalat sig vid ett flertal tillfällen i både P1 Kulturnytt, Ekot, Sveriges television och Dagens Nyheter om frågor som tex eventuell gruvdrift i Kallak, kreativa städer och biosfärprogrammet. Unescorådet har också gjort en satsning på kommunikationen av biosfärprogrammet med fokus på att visa på bredden i biosfärområdenas arbete. Detta har skett framför allt genom att nyckelaktiviteter från varje svenskt biosfärområde lyfts i en serie artiklar på hemsidan samt på sociala medier.

Föreläsningar och utskick

Unescorådet deltog vid en stor mängd seminarier och föreläsningar under året. Exempel på organisatörer är Riksdagens nätverk för forskning (RIFO), Sveriges Unga Akademi, Sveriges Kommuner och Regioner, Region Västmanland, LUCS och Riksantikvarieämbetet.

Under november bistod Unescorådet Utbildningsdepartementet med ett informationsutskick som rörde den globala konventionen om erkännande av högre utbildning samt rekommendationen om öppna läresurser, som båda antogs av generalkonferensen 2019.

Handläggning och samordning av Unesco-ärenden

Svenska Unescorådet ska enligt direktivet ”*handlägga och samordna ärenden som Sverige har tagit emot från Unesco eller som rör Unescos verksamhet*”.

Unescorådet handlägger varje år ett stort antal inkomna ärenden från Unesco som samordnas med berörda parter inom Regeringskansliet och andra relevanta myndigheter.

Unescorådet har till exempel deltagit i arbetet med att ta fram underlag till periodiska rapporteringar till Unesco avseende bland annat 1960 års konvention mot diskriminering inom utbildning samt 1974 års rekommendation om utbildning för internationell förståelse.

Unescorådet har också samordnat och bidragit med underlag till Sveriges svar på Unescos olika frågeformulär vid flera tillfällen under året, framför allt ett flertal konsultationer som ska leda fram till nytt fyraårigt program samt ny åttaårig strategi för Unescos arbete. För att få fram bästa möjliga svar har kansliet

samrått med experter från myndigheter, universitet och civilsamhället.

Uneskorådet bistår departementen i handläggning av det stundtals omfattande arbetet med röstning i olika val inom Unesco samt de många förfrågningar om röstbyten som i kommer. Detta arbete tar mycket tid i anspråk och sker i nära samarbete med Unescodelegationen i Paris, Utrikesdepartementet och andra berörda departement.

Unesco har genomfört en konsultation med medlemsländerna inför antagandet av en rekommendation om öppen vetenskap vid generalkonferensen 2021. Uneskorådet har spridit konsultationen och konsoliderat underlaget till det svenska svaret samt haft en nära dialog med Utbildningsdepartementet i ärendet.

Unesco har även genomfört konsultationer med experter, allmänheten och medlemsländerna i framtagandet av en rekommendation rörande etik och artificiell intelligens som ska behandlas vid generalkonferensen 2021. Uneskorådet har spridit information om konsultationerna samt bistått Utbildningsdepartementet i nomineringen av svensk expert.

Uneskorådet har tagit en mycket aktiv roll i handläggningen av de svenska kandidaturerna till världsarvskommittén samt kommittén för det immateriella kulturarvet och bidragit med underlag, stöd och samordning inför kandidaturerna.

Uneskorådet deltog i Regeringskansliets interdepartementala arbetsgrupp för hav, för att diskutera det utkast till implementeringsplan som *Intergovernmental Oceanographic Commission* (IOC) tagit fram för årtiondet för hållbar havsforskning 2021–2030. Uneskorådet inkom även med en skriftlig granskning av planen utifrån IOC:s institutionella förutsättningar och Sveriges prioriteringar för Unescos havsarbete.

Under året har Uneskorådet också deltagit i arbetet med förlängningen av samarbetsavtalet mellan Sverige, Unesco och SIWI för ICWC, inklusive en utvärdering av centrets verksamhet.

Företräda Sverige i Unesco

Svenska Unescorådet ska enligt direktivet ”*i förekommande fall, enligt instruktion och i samråd med Regeringskansliet, företräda Sverige i Unesco och dess underliggande arbetsgrupper, nätverk och kommittéer*”.

Unescorådet har företrätt Sverige i samband med de nordiska samordningsmöten som arrangeras inför Unescos styrelsemöten.

Unescorådet ingick i delegationerna till ett flertal av Unescos statspartsmöten och kommittémöten, bland annat för konventionen om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar (2005), Unescos program för medieutveckling, konventionerna om immateriellt kulturarv (2003) och olovlig import, export och överförande av äganderätt av kulturegendom (1970). Unescorådet har även bevakat Unescos styrelsemöten samt ett flertal diskussions- och informationsmöten för nationalkommissioner och medlemsländer vad gäller Unescos nästa åttaåriga strategi samt andra frågor gällande Unescos styrning.

Unescorådet representerade Sverige under förberedelserna av samt vid det tekniska segmentet av Unescos högnivåmöte inom globala utbildningsfrågor 2020, bland annat vid förhandlingarna av mötets deklARATION. Den svenska positionen fick stort genomslag i den slutgiltiga deklARATIONEN, fram för allt genom referenser till utbildning som en mänsklig rättighet och som en *common good*.

Underlag till Sveriges strategi för samarbete med Unesco

Svenska Unescorådet ska enligt direktivet ”*efter att ha rådgjort med berörda parter, komma in med underlag när det gäller regeringens Unescostrategier*”.

Unescorådet har tagit fram en arbetsplan för genomförandet av den svenska strategin för samarbete med Unesco.

Under 2020 gjordes också en halvtidsuppföljning av den svenska strategin för samarbete med Unesco.

Samråd sker löpande med de svenska Unesco-aktörerna både bilateralt och multilateralt. 8 december bjöd Unescorådet också in de svenska aktörerna till en diskussion om Agenda 2030 och aktuella samhällsutmaningar. Mötet utgjorde en startpunkt för arbetet med att ta fram en ny strategi för perioden 2022-2025.

Unescorådet har även påbörjat det omfattande arbetet med att ta fram en organisationsbedömning av Unesco.

Samverka inom och utom Sverige

Svenska Unescorådet ska enligt direktivet ”*samverka med andra berörda myndigheter och organisationer i frågor som rör Unescos verksamhet och samarbeta med andra länders motsvarande nationalkommissioner, särskilt i de nordiska länderna och i Europeiska unionens medlemsländer*”.

Det nordiska samarbetet inom Unesco är fortsatt starkt och det gedigna förberedelsearbete som görs inför bland annat Unescos styrelsemöten har gett Norden stort inflytande i organisationen. Unescorådet har deltagit i det arbetet genom medverkan i videokonferenser med de nordiska nationalkommissionerna samt nordiska förmöten inför styrelsemötena. I arbetet med Unescos nästa åttaåriga strategi har Unescorådet aktivt samarbetat med de övriga nordiska nationalkommissionerna.

Unescorådet deltar regelbundet i möten, samarbeten och överläggningar inom nätverket för de europeiska nationalkommissionerna samt globala nationalkommissionsmöten. Under 2020 deltog Unescorådet vid det interregionala nätverksmötet för europeiska nationalkommissioner, som ägde rum i Portugal i februari. Samverkan med europeiska nationalkommissioner har även skett i processen med Unescos nästa åttaåriga strategi. Unescorådet har även deltagit i en undersökning om hur nationalkommissioner i ett antal europeiska länder arbetar, initierat av Belgiens nationalkommission.

Samverkan med och inom Biosfärprogrammet har varit en viktig fråga. Svenska Unescorådet har löpande stöttat Sveriges representant i byrå och styrelse. Unescorådet har även deltagit vid den nationella biosfärkommitténs möten, och där drivit frågan om att stärka kopplingen mellan biosfärområdena och forskning. Unescorådet deltog även vid det årliga mötet för biosfärområden samt i diskussioner kring planeringen av det globala biosfärprogrammets 50-årsfirande 2021.

Omfattande introduktionsprogram, inklusive möten med Kulturrådet och Sida, genomfördes för Anna-Karin Johansson och Mikael Schultz när de tillträdde sina respektive tjänster.

Under året har Uneskorådet arbetat särskilt för att stärka dialogen mellan Uneskorådet och barn- och ungdomsorganisationer i samarbete med Landsrådet för Sveriges Ungdomsorganisationer (LSU), som har identifierat medlemsorganisationer som har Unesco-relaterad verksamhet. Under hösten har en kulturanalys genomförts för att undersöka attityder om barn och ungdomars delaktighet och inflytande, bland annat genom intervjuer med Uneskorådets kansli samt ungdomsorganisationer.

Uneskorådet har under året bibehållit och vidareutvecklat kontakter och samarbeten med ett stort antal berörda myndigheter, frivilligorganisationer och experter. Nedan kommer ett axplock:

- Uneskorådets har haft en nära dialog med Sveriges Geologiska Undersökning (SGU) samt Platåbergens Geopark, som kandiderar till att bli en Unesco global geopark, för att harmonisera kriterierna att bli en svensk nationell geopark med kriterierna Unesco ställt upp för att bli en global geopark.
- Uneskorådets ordförande och generalsekreterare träffade SGU:s generaldirektör, för att diskutera hur samarbetsformer kring geoparkskoncept i Sverige kan byggas och utvecklas.
- Dåvarande generalsekreterare Mats Djurberg, tillsammans med riksantikvarie Lars Amréus och överantikvarie Knut Weibull deltog på ett möte på inbjudan av landshövding i Västra Götaland, Anders Danielsson, om att göra Läckö Slottsområde till ett världsarv.
- Ett flertal kontaktresor till de svenska Unesco-koncepten genomfördes under året, inklusive till världsarven Grimeton och Höga Kusten, samt till biosfärområdet Kristianstads Vattenrike.
- Uneskorådet och Linnéuniversitet arrangerade ett nationellt möte för de åtta Unescoprofessorerna. Bland annat diskuterades möjligheter till samverkan mellan Uneskorådet och professorerna.
- Riksantikvarieämbetet har, tillsammans med Naturvårdsverket och Uneskorådet, bjudit in till flera arbetsmöten med länsstyrelser och världsarvssamordnare i arbetet med att ta fram den nationella världsarvsstrategins handlingsplan.

- Unescorådet har under året haft en löpande dialog med Sida om stödet till Unesco, i synnerhet i samband med den årliga uppföljningsmekanismen mellan Sida och Unesco.
- Unescorådet har deltagit som observatör i ett flertal möten med kommittén för det svenska världsmminnesprogrammet samt erbjudit stöd till Riksarkiv, som tagit över huvudansvaret för programmet nationellt, i flera frågor.
- Unescorådet organiserade ett seminarium med fokus på konstnärers ställning tillsammans med Kulturrådet, Konstnärernas Riksorganisation (KRO) och den internationella organisationen Freemuse på världsdagen för konst.
- Unescorådet har följt verksamheten i Lokalt Unescosamarbete Sverige (LUCS) under året, bland annat genom deltagande i styrelsemöten och på årsmötet, samt talare i panelsamtal vid webbseminarium om demokrati.
- Unescorådet bjöd in Kulturdepartementet, Riksantikvarieämbetet, Naturvårdsverket och den svenska delegationen till Unesco för en presentation av Världsarvskonventionens statspartsmöte i november 2019.
- Unescorådet deltog i ett digitalt runda-bordssamtal om covid-19 och dess effekter på demokrati och mediefrihet, särskilt i Ungern, arrangerat av EU-parlamentariker Alice Bah Kuhnke.
- Unescorådet deltog i en workshop anordnad av Havs- och vattenmyndigheten och Sida. FN:s årtionde för havsforskning behandlades samt Sveriges medlemskap i styrelsen för Unescos havskommission.
- Unescorådet deltog som observatör i ett flertal digitala möten med kommittén för det svenska världsmminnesprogrammet, inklusive det första nationella mötet för de svenska världsmminnesinstitutionerna.
- Unescorådet deltog på den svenska biosfärprogrammets årliga möte, i år i Nedre Dalälven. Under mötet diskuterades nästkommande års verksamhetsplan och strategi för det svenska biosfärprogrammet.

- Unescorådet har stöttat Göteborg i samband med deras ansökan för att gå med i Unescos nätverk för kreativa städer inom litteratur.
- I samarbete med Reportrar utan gränser arrangerade Unescorådet ett seminarium för att uppmärksamma problematiken med straffrihet mot brott mot journalister och vikten av yttrande- och pressfrihet.
- Unescorådet deltog på öppnandet av Dawit Isaak-biblioteket i Malmö, inklusive som talare vid ett panelsamtal.
- Unescorådet och Riksantikvarieämbetet arrangerade ett möte med nationella myndigheter med syfte att fördjupa samarbetet för att motverka den illegala handeln med kulturföremål.
- Unescorådet genomförde tillsammans med Statens museer för världskultur och Riksantikvarieämbetet ett virtuellt seminarium för att fira 50 årsjubileet av Unescos konvention om illegal handel med kulturföremål. Deltog gjorde bland annat kulturminister Amanda Lind och Unescos chef för kultursektorn Ernesto Ottone Ramirez. Seminariet uppmärksammade frågan om illegal handel med kulturföremål bland allmänheten
- Unescorådet deltog vid det första årliga mötet för kreativa städer sedan riktlinjerna för medlemskapet antogs 2019. Göteborg deltog som kandidat.
- Unescorådet, tillsammans med Utbildningsdepartementet, genomförde ett samtal med expertmyndigheter och civilsamhällesorganisationer inför den svenska periodiska rapporteringen av efterlevnaden av 1960 års konvention mot diskriminering inom undervisningen samt inför den svenska rapporteringen av efterlevnaden av 1974 års rekommendation om utbildning för förståelse.
- Unescorådet har bistått Utbildningsdepartementet med att samla in synpunkter i en bred konsultation gällande en rekommendation om öppen vetenskap, tänkt att antas på generalkonferensen 2021, och med att konsolidera ett utkast på svenskt svar.

- Unescorådet har även deltagit i Regeringskansliets konsultationsmöten om Agenda 2030 och Sveriges deltagande vid *high-level policy forum* (HLPF).
- Unescorådet deltog, tillsammans med Naturvårdsverket, i Riksantikvarieämbetets arbete med att ta fram en handlingsplan samt kommunikationsstrategi för den nationella världsarvsstrategin som presenterades hösten 2019.
- Unescorådet deltog vid ett seminarium riktat till myndigheter arrangerat av det svenska Biosfärprogrammet och introducerade det globala biosfärprogrammets plats i den bredare Unescoarkitekturen.
- Unescorådet har under året stöttat SCB i sitt deltagande i Unescos statistikinstitut UISs tekniska samverkansgrupp, vilken ger förslag på utformning av indikatorer och metodutveckling för SDG 4.
- Unescorådet har deltagit i samrådsgruppen för arbetet med Unescos konvention om det immateriella kulturarvet, sammankallad av Institutet för språk och folkminnen (ISOF).
- Unescorådet träffade föreningen Världsarv i Sverige för att utbyta erfarenheter och samtala om möjliga samarbeten.
- Svenska Unescorådets pris delades ut för sjätte gången. 2020 års pristagare var kulturarvsjournalisten Khazar Fatemi som fick priset i samband med seminariet som hölls vid 50 årsjubileum av Unescos konvention om illegal handel med kulturföremål.

Svenska Unescorådet under 2020

Under 2020 har Svenska Unescorådet bestått av följande ledamöter.

Lena Sommestad, ordförande, f.d. statsråd
Niclas Lindberg, vice ordförande, Västerås kommun
Betty Malmberg, ledamot, Riksdagen
Knut Weibull, ledamot, Riksantikvarieämbetet
Ulrika Källén, ledamot, KLYS
Julia Bielik, ledamot, Sveriges ungdomsorganisationer LSU
Richard Sannerholm, ledamot, International Legal Assistance Consortium
Lisen Schultz, ledamot, Stockholm Resilience Centre, Stockholms universitet
Paul Alarcon, ledamot, Daniel Sachs Stiftelse
Per Nordlund, ledamot, Stiftelsen Dag Hammarskjölds Minnesfond

Miljö och klimat

För att minska antalet resor har Svenska Unescorådet arrangerat ett stort antal nationella och internationella möten, seminarier och samtal via videolänk. I övrigt följer Unescorådet Regeringskansliets resepolicy, till exempel sker så gott som alla tjänsteresor inom Sverige med tåg.

Ekonomisk redovisning (tkr)	2020	2019
Tillgängliga medel		
Anslag (UO16 4:3)	10 645	10 483
Anslagssparande	238	207
Summa tillgängliga medel	10 883	10 690
Verksamhetens kostnader		
Kostnader för personal	6 598	7 021
Kostnader för administrativa påslag	2 767	2 744
Övriga driftskostnader	231	597
Lämnade bidrag	259	80
Summa verksamhetens kostnader	9 855	10 442
Verksamhetsutfall	978	245

Personalkostnaderna minskade under 2020, till följd av personalomsättning, vilket periodvis resulterat i vakanser vid kansliet samt vid den svenska permanenta delegationen till Unesco i Paris. Av personalkostnaderna avser 50 tkr arvoden till Unescorådets ledamöter.

Kostnaderna för det administrativa påslaget ökade något, till följd av ökade kostnader för den svenska permanenta delegationen till Unesco i Paris. Fasta administrativa kostnader för den svenska permanenta delegationen till Unesco i Paris har höjts samtidigt som de löpande kostnaderna varit lägre än vanligt (till följd av pandemin samt ovan nämnda vakanser). Overheadkostnaderna för Unescorådets kansli har uppgått till 1 911 tkr.

Inom övriga driftskostnader ryms flera kostnader som till följd av pandemin är lägre än vanligt, bland annat resekostnader (minskat från 346 tkr 2019 till 80 tkr) och kostnaderna för externa evenemang (minskade från 179 tkr 2019 till 34 tkr).

Lämnade bidrag gick under 2020 till Naturvårdsverket för finansiering av den löpande verksamheten av det svenska Biosfärprogrammet, Stockholms Universitet för förberedelse av Biosfärprogrammets 50-årsjubileum 2021, Berättarnätverket Kronoberg för arbete för civilsamhällesmedverkan inom 2003-konventionen, samt genomförandet av två seminarier i samband med uppmärksammandet av internationella Unesco-dagar.

BILAGA

Direktiv till Kommittén Svenska Unescorådet (U 2013:123)

Svenska Unescorådet ska vara Sveriges nationalkommission till Unesco och uppfylla de krav som åläggs Unescos medlemsländer enligt artikel VII i Unescos konstitution från 1945. I uppdraget ingår att bidra till att genomföra den vid var tid gällande Unescostrategin. Kommittén ska

- bistå regeringen med råd, underlag, förslag och yttranden i frågor som rör Unescos verksamhet och Sveriges deltagande i denna verksamhet,
- informera, sprida kännedom om och skapa intresse i Sverige för Unescos verksamhet,
- handlägga och samordna ärenden som Sverige har tagit emot från Unesco eller som rör Unescos verksamhet,
- i förekommande fall, enligt instruktion och i samråd med Regeringskansliet, företräda Sverige i Unesco och dess underliggande arbetsgrupper, nätverk och kommittéer,
- efter att ha rådgjort med berörda parter, komma in med underlag när det gäller regeringens Unescostrategier, och
- samverka med andra berörda myndigheter och organisationer i frågor som rör Unescos verksamhet och samarbeta med andra länders motsvarande nationalkommissioner, särskilt i de nordiska länderna och i Europeiska unionens medlemsländer.